

Kaavaselostus

Kurenalan pohjoisen osan asemakaavan osittainen muutos ja laajennus (Suojalinna)

Pudasjärven kaupunki
Sweco Finland Oy



Päiväys
Tekijä
Versio

9.1.2026
Juho Bucht
LUONNOS

Käsittelyvaiheet

Vireilletulopäivämäärä	Kaupunginhallitus 22.2.2022 § 73
Valmisteluvaiheen kuuleminen (AKL 62 §)	
Nähtävilläolo (MRA 27 §)	
Hyväksyminen, kaupunginhallitus	
Hyväksyminen, kaupunginvaltuusto	
vaihe	päiväys

Sisältö

1.	Perus- ja tunnistetiedot	5
1.1	Kaava-alueen sijainti	5
1.2	Kaavan tarkoitus	6
2.	Tiivistelmä	7
2.1	Kaavaprosessin vaiheet	7
2.2	Asemakaava	7
2.3	Asemakaavan toteuttaminen	7
3.	Lähtökohdat	8
3.1	Tavoitteet	8
3.2	Selvitys suunnittelualueen oloista	8
3.2.1	Alueen yleiskuvaus	8
3.2.2	Maisema	9
3.2.3	Luonnonympäristö	11
3.2.4	Rakennettu ympäristö	12
3.2.5	Arkeologinen kulttuuriperintö	12
3.2.6	Liikenne	12
3.2.7	Ympäristönsuojelu ja ympäristöhäiriöt	13
3.2.8	Maanomistus	13
4.	Suunnittelutilanne	14
4.1	Valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet	14
4.2	Maakuntakaava	14
4.3	Yleiskaava	15
4.4	Asemakaavat	16
4.5	Muut selvitykset ja suunnitelmat	16
4.6	Rakennusjärjestys	17
4.7	Pohjakartta	17
4.8	Asemakaavan perusselvitykset	17
5.	Asemakaavan suunnittelun vaiheet	19
5.1	Asemakaavan suunnittelun tarve	19
5.2	Suunnittelun vaiheet	19
5.3	Osallistuminen ja yhteistyö	19
5.3.1	Osalliset	19
5.3.2	Viranomaisyhteistyö	19
5.3.3	OA-suunnitelman nähtävillä olo	20
5.3.4	Luonnosvaiheen kuuleminen	20
5.3.5	Ehdotusvaiheen kuuleminen	20
6.	Asemakaavan kuvaus	21

6.1	Asemakaavaratkaisu	21
6.2	Kaavan vaikutukset	21
6.2.1	Vaikutukset yhdyskuntarakenteeseen ja kaupunkirakenteeseen	22
6.2.2	Vaikutukset kaupunkikuvaan, rakennettuun ympäristöön ja maisemaan	22
6.2.3	Vaikutukset luontoon	22
6.2.4	Vaikutukset liikenteeseen	22
6.3	Tavoitteiden toteutuminen	22
7.	Asemakaavan toteutus	23
7.1	Toteutusta ohjaavat ja havainnollistavat suunnitelmat	23
7.2	Toteuttaminen ja ajoitus	23
7.3	Toteutuksen seuranta	23

Kaavakartta

Asemakaavakartta, luonnos 1:2000

09.01.2026

Liitteet

Seurantalomake

pv.pv.vvvv

Ote voimassa olevasta asemakaavasta

Osallistumis- ja arviointisuunnitelma

09.01.2026

Suojalinnan kadut viitesuunnitelma LUONNOS

7.11.2025

Luontoselvitys, Pudasjärvi Kurenalan pohjoisen osan asemakaavamuutos

Sweco Finland Oy

3.10.2023

OA-suunnitelmasta saatu palaute vastineineen

5.11.2025

Muut kaavaan liittyvät asiakirjat

Suojalinnan kadut ja hulevedet viitesuunnitelma (Vain viranomaiskäyttöön)

18.6.2024

1. Perus- ja tunnistetiedot

Kaavan nimi: Pudasjärvi, Kurenalan pohjoisen osan asemakaavan osittainen muutos ja laajennus.

Asemakaavan osittainen muutos ja laajennus koskee osaa Pudasjärven kaupungin Kurenalan kortteleista 32, 68, 70 ja 98 sekä niihin liittyviä tie-, katu-, virkistys- ja erityisalueita.

Asemakaavan osittaisella muutoksella ja laajennuksella muodostuu osa Pudasjärven kaupungin Kurenalan kortteleista 32, 68, 70 ja 98 sekä niihin liittyvät tie-, katu-, virkistys- ja erityisalueet.

1.1 Kaava-alueen sijainti

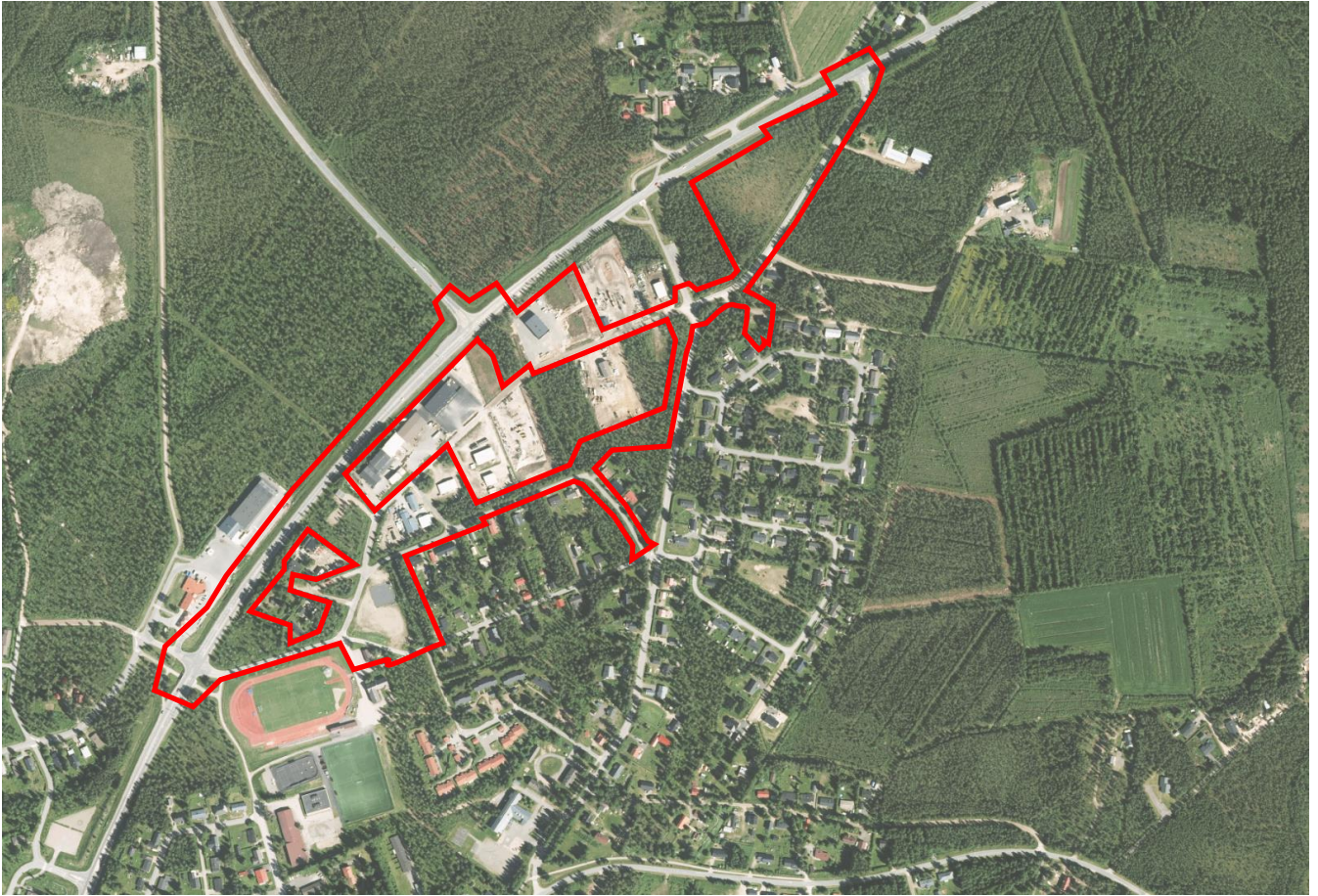
Asemakaavasuunnittelun kohteena olevat korttelialueet, viheralueet ja liikennealueet sijaitsevat Pudasjärven Kurenalan pohjoisosassa lijoen pohjoispuolella, Kuusamontien (valtatien 20) varressa. Suunnittelualue sijaitsee Kuusamontien kaakkoispuolella.

Suunnittelualueella ja sen lähiympäristössä lomittuvat teollinen toiminta, virkistystoiminta ja asuminen. Kuusamontien suuntaisen Varastotien varressa on pienteollisuus- ja varastorakennuksia. Teollisuusalueen kaakkois- ja eteläpuolilla on omakotitaloista muodostuvia pientaloalueita. Suunnittelualueen lounaispuolella sijaitsee urheilualue, johon kuuluvat mm. yleisurheilukenttä, jalkapallokenttä ja tenniskenttä. Urheilualueella sijaitsee Pudasjärven suojeluskuntatalo Suojalinna.

Suunnittelualueeseen kuuluu Varastotien varressa sijaitsevia teollisuus- ja varastorakennusten sekä erillispientalojen korttelialueita, osa teollisuusalueen katualueista ja kortteleiden väleihin rajautuvista viheralueista sekä teollisuusalueen lounaispuolella sijaitsevaan urheilualueeseen liittyviä viher- ja virkistysalueita. Suunnittelualueeseen kuuluu myös Kuusamontie niiltä osin, kun sen yhteyteen osoitetaan liittymiä. Urheilukentän pohjoispuolella Kuusamontien varressa sijaitsevat asuintontit eivät kuulu suunnittelualueeseen.



Suunnittelualue sijaitsee Pudasjärven keskustaajaman Kurenalan pohjoisosassa, Kuusamontien varressa. (Ortokuva Maanmittauslaitos / Paikkatietoikkuna).



Suunnittelualan likimääräinen raja. Suunnittelualueeseen kuuluu liikennealueita ja viheralueita, yksi erillispientalotontti sekä kolme toisistaan erillistä teollisuusalueella sijaitsevaa tonttia. Urheilukentän pohjoispuolella Kuusamontien varressa sijaitsevat asuintontit eivät kuulu suunnittelualueeseen. (Ortokuva Maanmittauslaitos / Paikkatietoikkuna 2024).

1.2 Kaavan tarkoitus

Asemakaavamuutoksessa tavoitteena on uudistaa valtatie 20 liittymäjärjestelyt vastaamaan vuonna 2011 laadittua toimenpideselvitystä *Valtatien 20 liikenteellisten olojen parantaminen Pudasjärven taajamassa*. Selvitys on laadittu Kurenalan osayleiskaavoituksen taustaselvitykseksi.

Alueelle laadittu *Suojalinnan alueen katujen viitesuunnitelma* toimii kaavamuutoksen lähtökohtana. Tavoitteena on mahdollistaa Urheilutien liittymän siirtäminen valtatiellä nykyisestä sijainnista Kuusamoon päin. Samalla nykyinen Urheilutie muutetaan kevyenliikenteen väyläksi välillä Valtatie-Varastotien liittymä. Postimiehentiehen liittyvä Suojalinnantien itäosa muutetaan kevyenliikenteen väyläksi.

2. Tiivistelmä

Asemakaava laaditaan oikeusvaikutteisena alueidenkäyttölain 54 §:n edellyttämien sisältövaatimusten mukaisesti.

2.1 Kaavaprosessin vaiheet

- Kaupunginhallituksen päätös asemakaavatyön käynnistämisestä 22.2.2022 § 73
- Asemakaavamuutos on kuulutettu vireille 6.6.2023
- Osallistumis- ja arviointisuunnitelma nähtävillä (AKL 63 §) 6.6.2023–10.7.2023
- pv.pv.vvvv § xx Kunnan toimielin, kaavaluonnoksen käsittely
- pv.pv-pv.pv.vvvv Asemakaavaluonnos nähtävillä valmisteluvaiheen kuulemista varten (AKL 62 § ja MRA 30 §)
- pv.pv.vvvv § xx Kunnan toimielin, kaavaehdotuksen käsittely
- pv.pv-pv.pv.vvvv Asemakaavaehdotus julkisesti nähtävillä (AKL 65 § ja MRA 27 §)
- pv.pv.vvvv Viranomaisneuvottelu (AKL 66 § ja MRA 26 §)
- pv.pv.vvvv § xx Kunnan toimielin hyväksyi kaavaehdotuksen
- pv.pv.vvvv § xx Kaupunginvaltuusto hyväksyi kaavaehdotuksen

2.2 Asemakaava

Asemakaava mahdollistaa uuden liittymän toteuttamisen Kuusamontielle (valtatielle 20) sekä alueen katujen muutosten toteuttamisen. Asemakaavaratkaisu pohjautuu toimenpideselvitykseen *Valtatien 20 liikenteellisten olojen parantaminen Pudasjärven taajamassa* (2011) sekä *Suojalinnan alueen katujen viitesuunnitelmaan* (2025).

Asemakaavassa osoitetaan Kuusamontien varressa sijaitseva uusi liittymä sekä alueen kadut ja kevyenliikenteenväylät. Urheilutien uusi liittymä osoitetaan Kuusamontien varteen asuinkortteleiden ja teollisuustien väliin, nykyisen liittymän koillispuolelle. Uusi tielinjaus jatkuu Kuusamontieltä kaakon suuntaan urheilualueen ja asuinalueen välistä Urheilutielle. Nykyinen Urheilutie osoitetaan kevyenliikenteen reittinä Kuusamontien ja Varastotien uuden linjauksen välisellä alueella. Postimiehentielle johtava Suojalinnantien itäosa osoitetaan kevyenliikenteen tienä, jolla huoltoajo ja tien varressa sijaitseville tonteille ajo on sallittu.

Urheilukentän koillispuolella sijaitseva sorakenttä osoitetaan urheilualueeseen liittyvänä urheilu- ja virkistyspalvelujen alueena VU. Alueelle osoitetaan ohjeellinen pysäköimispaikka. Aluetta ympäröi lähivirkistysalue VL. Alueen halki kulkee kevyenliikenteen reitti.

Asemakaavassa Varastotien varressa sijaitsevat tontit osoitetaan teollisuusrakennusten korttelialueina, joilla ympäristö asettaa toiminnan laadulle erityisiä vaatimuksia TY.

2.3 Asemakaavan toteuttaminen

Asemakaavan toteuttaminen voidaan aloittaa kaavan saatua lainvoiman. Toteutumista seurataan tarkempia suunnitelmia laadittaessa ja lupamenettelyjen yhteydessä.

3. Lähtökohdat

3.1 Tavoitteet

Asemakaavamuutoksessa on tavoitteena uudistaa valtatie 20 liittymäjärjestelyt vastaamaan vuonna 2011 laadittua toimenpideselvitystä (Valtatien 20 liikenteellisten olojen parantaminen Pudasjärven taajamassa), joka on laadittu Kurenalan osayleiskaavoituksen taustaselvitykseksi. Alueelle on laadittu myös Suojalinnan alueen katujen viitesuunnitelma, joka toimii kaavamuutoksen lähtökohtana. Katujen viitesuunnitelmien yhteydessä on käsitelty myös alueen hulevesien johtamisen pääperiaatteita.

Tavoitteena on, että alueen katuratkaisuja selkeytetään ja kevyen liikenteen yhteyksiä parannetaan. Tavoitteena on myös teollisuusalueelle suuntautuvan liikenteen ohjaaminen niin, ettei se kulje asuinalueiden katuverkon kautta. Asemakaavalla mahdollistetaan Urheilutien liittymän siirtäminen valtatiellä nykyisestä sijainnista Kuusamoon päin. Samalla nykyinen Urheilutie välillä Valtatie-Varastotien liittymä sekä Postimiehentiehen liittyvä Suojalinnantien itäosa muutetaan kevyenliikenteen väyläksi.

3.2 Selvitys suunnittelualueen oloista

3.2.1 Alueen yleiskuvaus

Suunnittelualue sijaitsee Pudasjärven Kurenalan pohjoisosassa, Kuusamontien kaakkoispuolella. Suunnittelualueella ja sen lähiympäristössä lomittuvat teollinen toiminta ja asuminen. Kuusamontieltä avautuu näkymiä teollisuusalueelle sekä suunnittelualueen lähituntumassa sijaitsevalle urheilualueelle. Suojalinna erottuu pienimuotoisena merkkirakennuksena Kuusamontielle, vaikka se sijaitseekin pienen matkan päässä valtatiestä.

Kuusamontien suuntaisen Varastotien varressa on pienteollisuus- ja varastorakennuksia. Kookkaimmat teollisuushallit sijaitsevat Varastotien pohjoispuolella, Varastotien ja Kuusamontien väliin rajautuvalla alueella. Hallileja ympäröivät avoimet piha-alueet ovat osin varastoalueina. Hallit ja pihat näkyvät Kuusamontien tiemaisemassa. Osa teollisuutta varten varatuista tonteista on rakentamatta, rakentamattomilla tonteilla kasvaa nuorta metsää.



Varastotien varren teollisuusalue. (Kuva Luontoselvitys 2023).

Teollisuusalueen koillis- ja eteläpuolilla Suojalinnantien ja Urheilutien varsilla on omakotitaloista muodostuvia pientaloasutusta. Asuinalueen ilme on vehreä. Asuinalueen pohjoisessa rajaava Suojalinnantie kuuluu suunnittelualueeseen.

Suunnittelualueen lounaispuolella sijaitsee urheilualue, johon kuuluvat mm. yleisurheilukenttä, jalkapallokenttä ja tenniskenttä. Urheilualueella sijaitsee Pudasjärven suojeluskuntatalo Suojalinna. Suunnittelualueeseen kuuluvat urheilukentän pohjoispuolella Urheilutietä ja Varastotietä ympäröivät alueet. Urheilutien, varastotien ja pienataloalueen väliin rajautuvalla alueella sijaitsevat aidattu koirien agility-kenttä sekä hiekkapintainen pysäköintikenttä.

3.2.2 Maisema

Pudasjärven keskustaajama Kurenalus sijaitsee Pohjois-Pohjanmaan nevalakeuden seudulla. Alueella maasto on suhteellisen tasaista, korkeusvaihtelut ovat vähäisiä. Asutus on harvaa ja keskittyy jokien varsille ja järvien rannoille.

Suunnittelualue ei sijaitse valtakunnallisesti tai maakunnallisesti arvokkaalla maisema-alueella.

Maisemarakenne

Kurenalan maisema on pääpiirteissään tasaista. Matalatörmäinen Iijoki, joka keskustan pohjoispuolella avautuu Ylilammeksi, erottuu maisemassa lähinnä ranta-alueilla ja joen yli johtavan valtatie silloilla. Joki ei näy suunnittelualueelle.



Suunnittelualueen sijainti maisemassa. (Kartta Maanmittauslaitos / Paikkatietoikkuna 2024)

Topografia

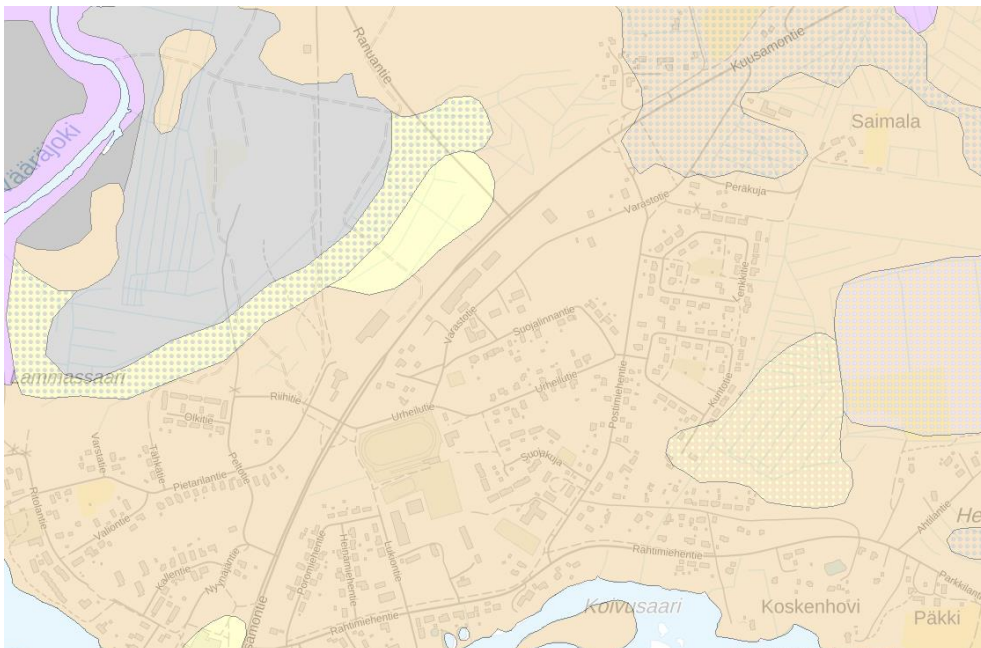
Suunnittelualue on pinnanmuodoiltaan tasaista aluetta. Kuusamontie kulkee maastossa penkereellä. Alueella teitä reunustavat avo-ojat.



Vinovalovarjoste Pudasjärven keskustan pohjoisosasta. Suunnittelualueella maastonmuotoina erottuvat lähinnä penkereillä kulkevat tiet ja niitä reunustavat avo-ojat. (Kartta Maanmittauslaitos / Paikkatietoikkuna.)

Maaperä

Suunnittelualueen maaperä on pääosin hiekkamoreenia (Mr). Valtaosalla aluetta sekä pintamaalaji että pohjamaalaji ovat hiekkamoreenia. Suunnittelualueen koillisosassa pintamaalaji on saraturvetta (Ct), pohjamaalaji hiekkamoreenia.



Alueen maaperä. Hiekkamoreeni on esitetty kartalla oranssilla värillä. Suunnittelualueen koillisosassa pintamaalajina on saraturve, se on esitetty kartalla sinisellä rasterilla. (Kartta maaperä 1:20 000 / GTK Maankamara).

Maisemakuva

Suunnittelualue sijaitsee taajaman reuna-alueella. Alueella taajamamaisema alkaa muuttua metsämaisemaksi, kun etäisyys taajamaan kasvaa. Teollisuusalueen ja sen kaakkoispuolella sijaitsevien asuinalueiden takana on vanhoja peltöjä, jotka ovat metsittymässä. Teollisuusalueen kohdalla Kuusamontieltä erkanevat pohjoisen suuntaan Ranuantie, jonka ympärillä on pääasiassa metsäalueita.

Suunnittelualueella urheilukentän ympäristö hahmottuu vielä taajama-alueena. Alueella on avointa maisemaa: urheilukenttiä ja hoidettuja viheralueita. Maamerkkirakennuksena alueella erottuu Suojalinna.

Teollisuusalueella jo rakennetut korttelit ovat maisemakuvaltaan pienteollisuusaluetta. Maiseman laatua heikentävinä elementteinä erottuvat varastoalueina käytetyt avoimet, aitaamattomat tontit.

Asuinalueilla maisemakuvaa leimaavat tonttien kasvillisuus ja vihreä puusto. Rakennettujen alueiden lomaan rajautuu pieniä metsiköitä, joissa on lähinnä pajukkoa ja nuorehkoa puustoa.

3.2.3 Luonnonympäristö

Suunnittelualueeseen kuuluu pääasiassa tiealueita ja rakennettua ympäristöä. Luonnonympäristöä on rakennettujen alueiden lomassa Kuusamontien ja Varastotien välisellä alueella asuintonttien ja teollisuusalueen välissä sekä Postimiehentien ja Suojalinnantien välisellä alueella, jossa teiden ja asuinalueen väliin jää yhtenäisen noin 2,8 ha kokoinen metsäalue.

Mainituille alueille on laadittu luontoselvitys: Luontoselvitys, Pudasjärvi Kurenalan pohjoisen osan asemakaavamuutos / Sweco Finland Oy, 3.10.2023. Selvitys on asemakaavan liitteenä.

Kuusamontien ja Varastotien välisellä alueella on harvennettua tuoreen kankaan männikköä. Puusto on melko nuorta ja metsäkasvillisuus on tavanomaista. Postimiehentien ja Suojalinnantien omakotitalojen pohjoispuolella on kuivahkoa ja tuoretta mäntypuustoista kangasmetsää. Puustoa on harvennettu. Kasvillisuus on tavanomaista kangasmetsien lajistoa.



Varastotien ja Kuusamontien välissä on harvennettua mäntymetsää. Kuvan rakennukset ovat teollisuusrakennuksia osoitteessa Varastotie 3 ja 5. (Kuva Luontoselvitys 2023).



Suojalinnan omakotitalojen, Postimiehentien ja Varastotien välisellä alueella on harvennettua männikköä. (Kuva Luontoselvitys 2023).

Luontoselvityksen mukaan selvitysalueet ovat teollisuusalueen, teiden ja asutuksen väliin jääneitä pieniä talousmetsinä hoidettuja metsäalueita. Puusto on nuorta eikä alueilla ole lahoppuustoa tai huomioitavaa lajistoa, vaan kasvillisuus on tavanomaista metsäkasvillisuutta. Alueilla ei ole erityisiä huomioitavia luontoarvoja. Selvitysalueilla tai niiden lähiympäristössä ei ole luonnonsuojelulain (64 §), vesilain (2. luku 11 §) tai metsälain (10 §) mukaisia luontotyyppisiä eikä alueilla esiinny uhanalaisia tai muita huomionarvoisia luontotyyppisiä.

Suojalinnan alueelta tai sen lähiympäristöstä ei ole havaintoja luontodirektiivin liitteen IV, uhanalaisista, silmäläpidettävistä, rauhoitetuista tai muista huomionarvoisista lajeista Suomen Lajitietokeskuksen laji.fi-tietokannassa (tietopyyntö käyttörajoitettuun aineistoon 8/2023) eikä niitä maastokäynnilläkään havaittu.

3.2.4 Rakennettu ympäristö

Suunnittelualueeseen kuuluvilla korttelialueilla on teollisuus- ja varastorakennuksia. Urheilukentän vieressä viheralueella on pienehkö puurakenteinen, satulakattoinen varastorakennus.

Suunnittelualueen lähialueella sijaitsevilla asuinalueilla on varsin tavanomaisia oman aikakautensa omakotitaloja.

Arvokohteet

Suunnittelualueen ulkopuolella urheilukentän vieressä sijaitseva Suojalinna on maakunnallisesti arvokas rakennus (MRKY 2015: R, H, M). Kuvauksen mukaan: Suojeluskunnan taloksi 1930 valmistunut kaksikerroksinen hirsirunkoinen rakennus näkyvällä paikalla valtatie tuntumassa.



Suojalinna on esitetty kuvassa ympyröitynä. Suunnittelualueen raja on esitetty kuvassa punaisella viivalla. Suojalinna ei sijaitse suunnittelualueella. (Ortokuva Maanmittauslaitos / Paikkatietoikkuna).

3.2.5 Arkeologinen kulttuuriperintö

Museoviraston Muinaisjäännösrekisterin mukaan suunnittelualueella ei ole tiedossa olevia muinaisjäännöskohteita. Lähin kiinteä muinaisjäännös *Seuraintalon tontti* (muinaisjäännöstunnus 615010047, kivikautinen asuinpaikka) sijaitsee suunnittelualueesta noin 660 metriä kaakkoon. Tiedot on tarkistettu muinaisjäännösrekisteristä 10.6.2024.

3.2.6 Liikenne

Kuusamontie on vilkkaasti liikennöity valtatie. Väyläviraston tietojen mukaan Kuusamontien keskimääräinen vuorokausiliikenne on Kurenalan ja Ranuantien risteyksen välisellä tieosuudella 5 747, Ranuantien risteyksen koillispuolella 3 951 ajoneuvoa (tilanne 6.6.2024).

Suunnittelualueella sijaitseva Varastotie on teollisuusalueen päätie. Varastotie liittyy Kuusamontiehen suunnittelualueen koillisosassa. Urheilutie johtaa Kuusamontieltä urheilualueelle ja asuinalueen läpi

Postimiehentielle. Kuusamontieltä on Urheilutien kautta kulku myös Varastotielle ja Suojalinnantielle. Suojalinnantie on asuntokatu.

Asemakaavaratkaisu pohjautuu suunnittelualueelle laadittuun Suojalinnan alueen katujen viitesuunnitelmaan. Viitesuunnitelmassa esitetty ratkaisu selkeyttää alueen liikennejärjestelyjä ja parantaa liikenneturvallisuutta. Tiedot suunnitelmasta päivitetään asemakaavan selostukseen ehdotusvaiheessa, kun viitesuunnitelma valmistuu.

3.2.7 Ympäristönsuojelu ja ympäristöhäiriöt

Suunnittelualueella Varastotien varressa on teollisuutta ja varastorakennuksia. Mahdollisia ympäristöhäiriöitä aiheuttavat toiminnot sijoittuvat teollisuusalueelle sitä varten varatuille korttelialueille.

3.2.8 Maanomistus

Suunnittelualueesta valtaosa, kuten katualueet, viheralueet, nykyinen pysäköintialue on Pudasjärven kaupungin omistamaa. Varastotien varrella on pieneltä osin yksityisessä maanomistuksessa olevaa maa-aluetta, osa teollisuustonteista on yksityisomisteisia ja Valtatie 20:n tiealue on valtion omistamaa ja Väyläviraston hallinnoimaa.

4. Suunnittelutilanne

4.1 Valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet

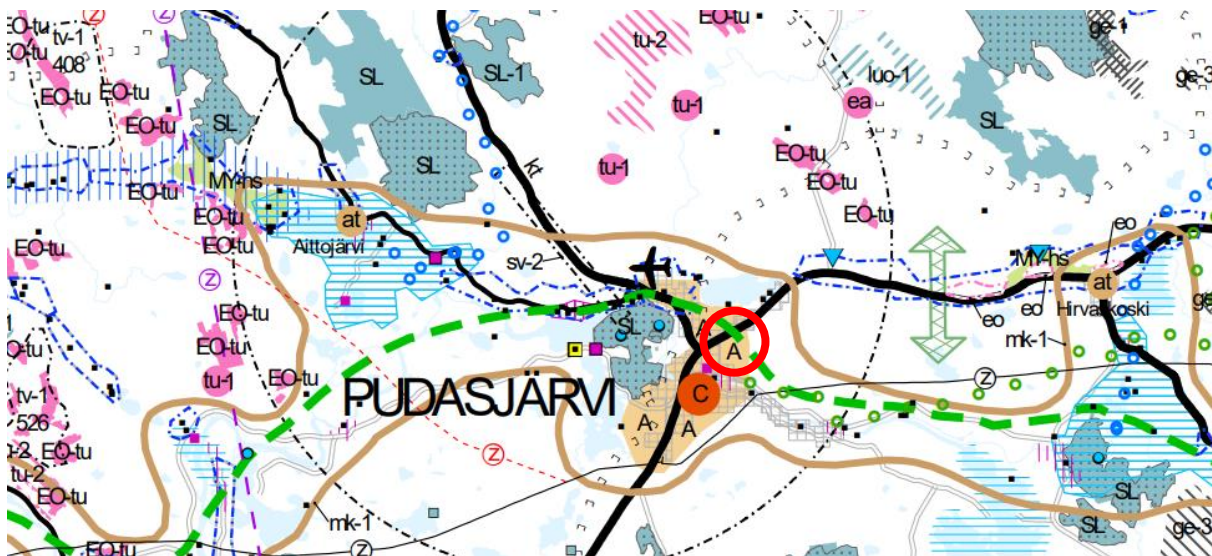
Valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet eli VAT:t ovat osa alueidenkäyttölain (132/1999) mukaista alueidenkäytön suunnittelujärjestelmää. Valtion ja kuntien viranomaisten on otettava tavoitteet huomioon toiminnassaan ja edistettävä niiden toteuttamista. Viranomaisten tulee myös arvioida toimenpiteidensä vaikutuksia valtakunnallisten alueidenkäyttötavoitteiden suhteen. Valtioneuvoston päätös valtakunnallisista alueidenkäyttötavoitteista on tullut voimaan 1.4.2018.

Keskeiset teemat uusissa valtakunnallisissa alueidenkäyttötavoitteissa ovat toimivat yhdyskunnat ja kestävä liikkuminen, tehokas liikennejärjestelmä, terveellinen ja turvallinen elinympäristö, elinvoimainen luonto- ja kulttuuriympäristö sekä luonnonvarat ja uusiutumiskykyinen energiahuolto.

4.2 Maakuntakaava

Kaava-alueella on voimassa viime vuosina useammassa vaiheessa teemoittain uudistettu Pohjois-Pohjanmaan maakuntakaava:

- 1. vaihemaakuntakaava on vahvistettu 23.11.2015 (lainvoimainen 3.3.2017). Kaavan teemoja ovat energiatuotanto ja -siirto, kaupan palvelurakenne ja aluerakenne, taajamat, luonnonympäristö ja liikennejärjestelmät.
- 2. vaihemaakuntakaava on hyväksytty 7.12.2016 (lainvoimainen 2.2.2017). Kaavan teemoja ovat kulttuuriympäristö, maaseudun asutusrakenne, virkistys ja matkailu ja jätteen käsittely.
- 3. vaihemaakuntakaava on hyväksytty 11.6.2018 (lainvoimainen 17.1.2022). Kaavan teemoja ovat kiwiaines- ja pohjavesialueet, uudet kaivokset sekä muut tarvittavat päivitykset.
- Pohjois-Pohjanmaan energia- ja ilmastovaihemaakuntakaavan on hyväksytty 9.6.2025 (kuulutettu voimaan 22.8.2025). Kaavan teemoja ovat energiantuotanto, varastointi ja siirto, viherrakenne ja ekosysteemipalvelut, aluerakenne ja saavutettavuus sekä energiamurroksen vaikutukset maankäytön suunnitteluun ja ilmastovaikutusten arvioinnin kehittäminen.



Ote maakuntakaavojen yhdistelmäkartasta (5/2025). Suunnittelualue sijoittuu punaisella ympyröidylle alueelle.

Voimassa olevassa maakuntakaavassa suunnittelualue sijoittuu taajamatoimintojen alueelle (A). Merkinällä osoitetaan asumisen, palvelujen, teollisuus- ja muiden työpaikka-alueiden ym. taajamatoimintojen sijoittumisalue ja laajentumisalueita. Aluetta sivuaa valtatie 20.

Alue sijaitsee lentokoneen varalaskupaikan suojavyöhykkeen (sv-3) sisällä. Alueella on voimassa lentoliikenteen varalaskupaikasta johtuvia rajoituksia.

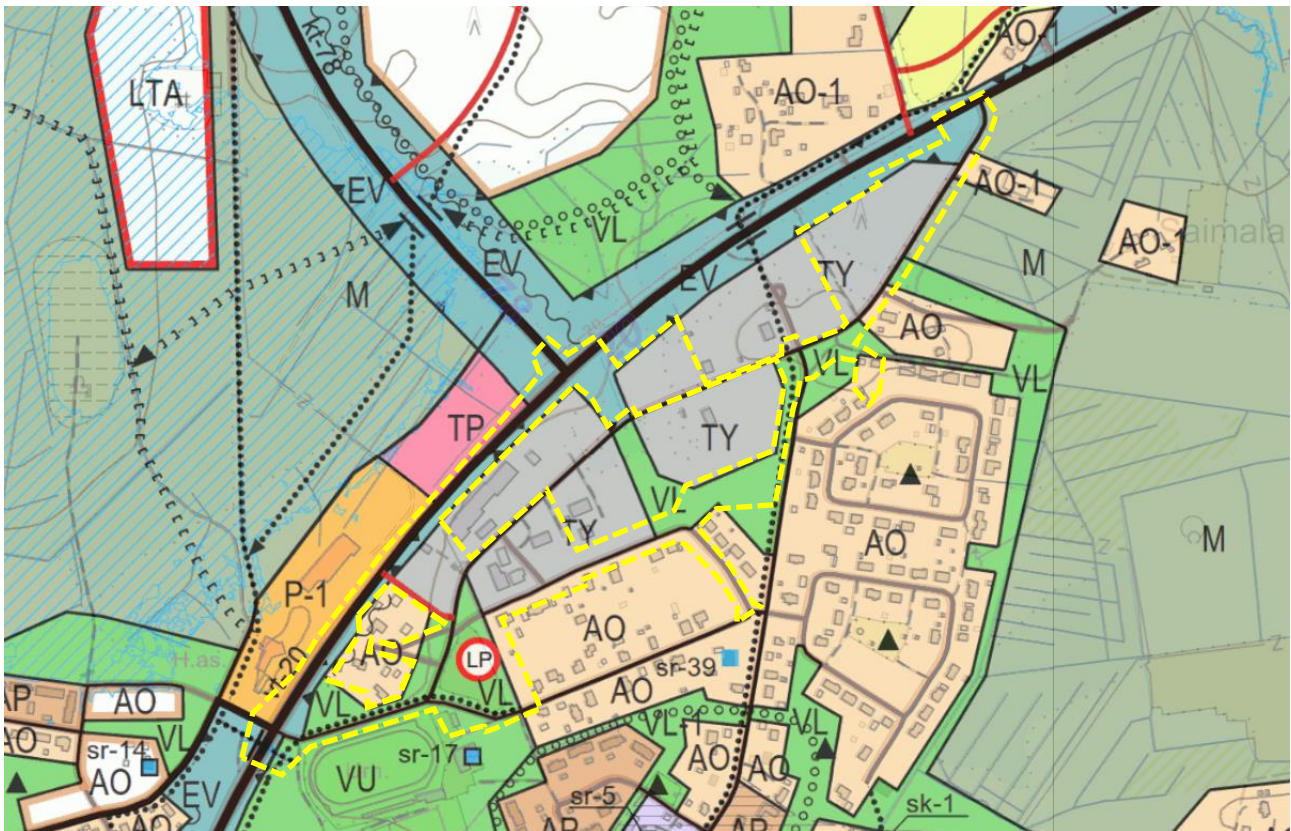
Alue kuuluu maaseudun kehittämisen kohdealueeseen mk-1, Iijokilaakso. Suunnittelumääräysten mukaan alueen yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa on kiinnitettävä huomiota luonnon ja ympäristön kestäväan käyttöön, maatalouden ja muiden maaseutuelinkeinojen toimintaedellytyksiin, maiseman hoitoon, vesistön vedenlaadun turvaamiseen ja ulkoilureittien kehittämiseen. Yksityiskohtaisemmassa kaavoituksessa tulee määritellä tulvan aiheuttamat rajoitukset rakentamiselle.

Alueen pohjoispuolitse on merkitty viheryhteystarve. Merkinnällä osoitetaan kaupunkiseutujen ja jokilaaksovyöhykkeiden sisäisiä ja niitä yhdistäviä tavoitteellisia ulkoilun runkoreittejä ja niihin liittyviä pienialaisia virkistysalueita. Merkintään sisältyy sekä olemassa olevia että kehitettäviä ulkoilu-, pyöräily-, melonta- ym. reittejä.

Maakuntakaavassa osoitetaan maakunnallisesti arvokkaana rakennettuna kulttuuriympäristönä suunnittelualueen kaakkoispuolella sijaitseva Metsämiehentien aluekokonaisuus. Myös suunnittelualueen lähituntumassa sijaitseva Suojalinna on maakunnallisesti arvokas kohde, mutta sitä ei ole merkitty kaavakartalle. Merkinnällä osoitetaan maakunnallisesti arvokkaat aluemaaiset rakennetut kulttuuriympäristöt ja tieosuudet. Osa kohteista ei näy kaavakartalla; luettelo kaikista maakunnallisesti arvokkaista rakennetuista kulttuuriympäristöistä ja -kohteista on esitetty 2. vaihemaakuntakaavan selostuksen liitteissä 4 ja 5 sekä 3. vaihemaakuntakaavan selostuksen liitteessä 5 a. Suunnittelumääräysten mukaan: Alueiden käytön suunnittelussa tulee edistää kulttuuriympäristön maakunnallisten arvojen säilymistä. Yksityiskohtaisemmassa kaavoituksessa on otettava huomioon rakennettujen kulttuuriympäristöjen kokonaisuudet ja ominaispiirteet. Suunnittelussa tulee erityisesti kiinnittää huomiota Pohjois-Pohjanmaan rakennettu kulttuuriympäristö 2015 -selvitykseen kirjattuihin arvoihin ja ominaispiirteisiin.

4.3 Yleiskaava

Suunnittelualueella on voimassa vuonna 2019 hyväksytty Kurenalan yleiskaava 2030.



Ote Kurenalan yleiskaavasta 2030. Keltainen katkoviiva osoittaa suunnittelualueen rajauksen.

Suunnittelualue sisältää vt20 valtatiealueen, pääsysteitä, kevyen liikenteen reittejä, teollisuusaluetta, jolla ympäristö aiheuttaa toiminnan laadulle erityisiä vaatimuksia (TY), lähivirkistysalueita (VL), pysäköintialueen (LP), suoja-alueita (EV) ja pieneltä osin erillispientalojen asuntoaluetta (AO). Alueelle on lisäksi merkitty uusi tie valtatieltä pääsystielle.

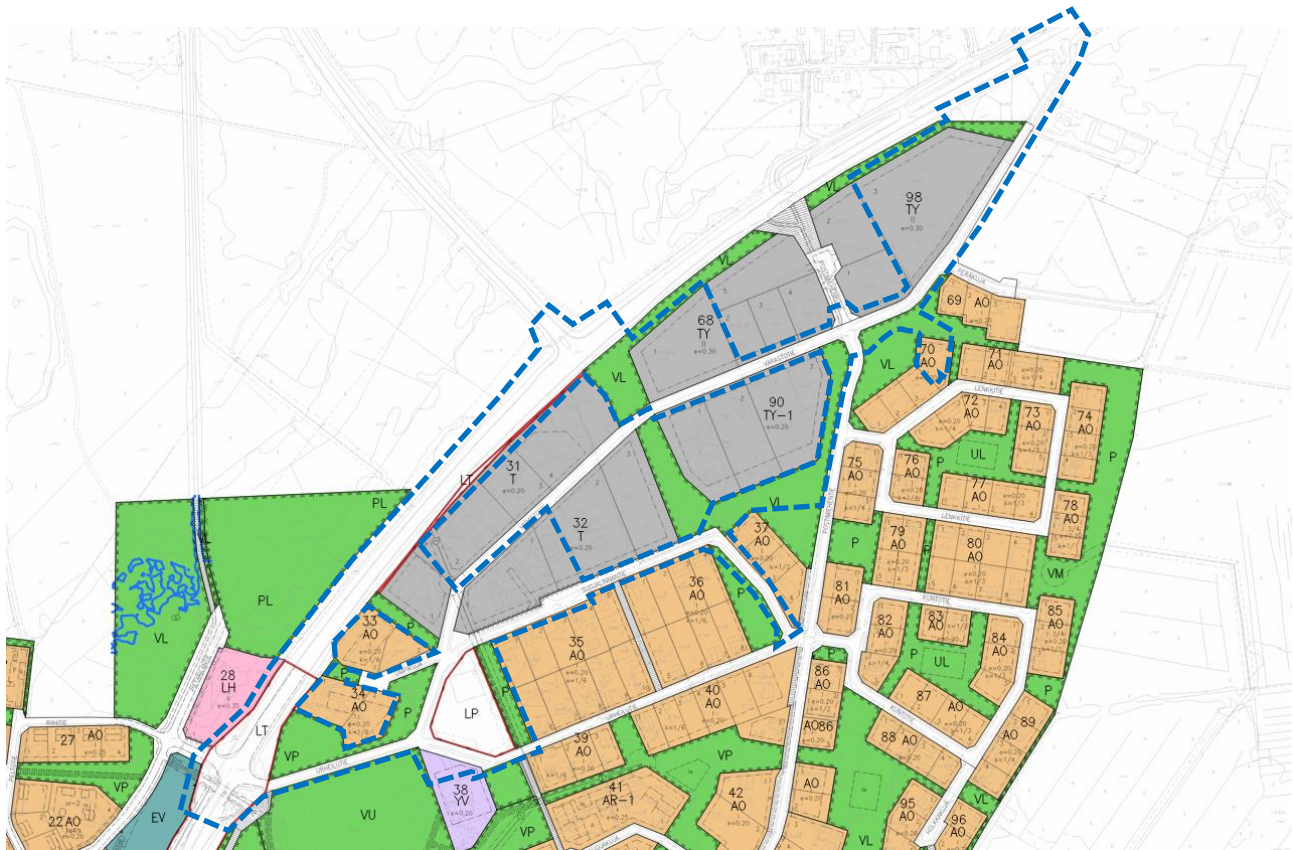
4.4 Asemakaavat

Alueella on voimassa kolme eri-ikäistä asemakaavaa:

- Kurenalan pohjoinen osa rakennuskaava (korttelit 31–89), hyväksytty 12.10.1979
- Kurenalan pohjoisen osan rakennuskaavamuutos, hyväksytty 4.2.1991
- Kurenalan pohjoinen osa rakennuskaavan muutos ja laajennus korttelit 68–70, 90 sekä rakennuskaavatie- ja virkistysalueet, hyväksytty 19.6.1984

Alueen itäosassa on osittain asemakaavatonta Varastotien aluetta.

Suunnittelualueeseen sisältyy puistoalueita (P, VP), lähivirkistysaluetta (VL), pysäköimisalue (LP), teollisuusaluetta (T, TY), erillispientaloaluetta (AO), sekä katu- ja tiealueita.



Ote voimassa olevasta asemakaavayhdistelmästä. Kaavamuutosalue on rajattu kaavakartalle sinisellä katkoviivalla.

4.5 Muut selvitykset ja suunnitelmat

Valtatien 20 liikenteellisten olojen parantaminen Pudasjärven taajamassa 2011

Destia Oy laati vuonna 2011 Pohjois-Pohjanmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen ja Pudasjärven kaupungin ohjauksessa toimenpideselvityksen Valtatien 20 liikenteellisten olojen parantaminen Pudasjärven

taajamassa. Tarkastelujakson pääosa ja keskeiset kehittämistarpeet sijoittuvat Pudasjärven taajaman kohdalle ja käsittävät myös osan asemakaavan muutosalueesta.

Asemakaava-aluetta koskien selvityksen toimenpidekoosteessa sanotaan seuraavaa:

Urheilutien liittymää siirretään Kuusamoon päin nykyisessä kaavassa varatulle viherkaistan kohdalle. Valtatielle uuden liittymän kohdalle rakennetaan väistötila. Suojalinnantien liittymää Varastotiellä siirretään samalle kohtaan uuden Urheilutien liittymän kanssa. Suojalinnantien jatke katkaistaan Varastotieltä. Nykyinen Urheilutien muutetaan kevyen liikenteen väyläksi Varastotien liittymään asti. Uuden Urheilutien liittymän kautta opastetaan Suojalinnan alueelle, mutta raskaan liikenteen opastus teollisuusalueelle opastetaan Varastotien liittymän kautta.

Suojalinnan katujen viitesuunnitelma 2024

Alueelle on laadittu Suojalinnan katujen viitesuunnitelma Sweco Finland Oy:n toimesta vuosina 2022–2024. Suunnitelma toimii pohjana asemakaavamuutokselle.

Tiedot suunnitelmasta täydennetään selostukseen ehdotusvaiheessa, kun lopullinen suunnitelma valmistuu.

4.6 Rakennusjärjestys

Pudasjärven kaupungin rakennusjärjestys on tullut voimaan 1.4.2025.

4.7 Pohjakartta

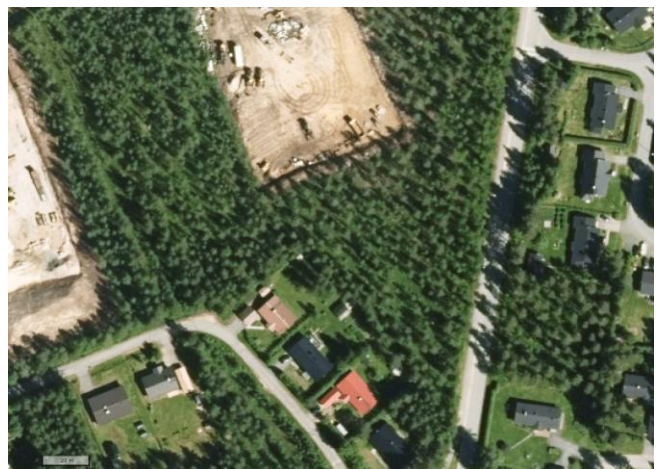
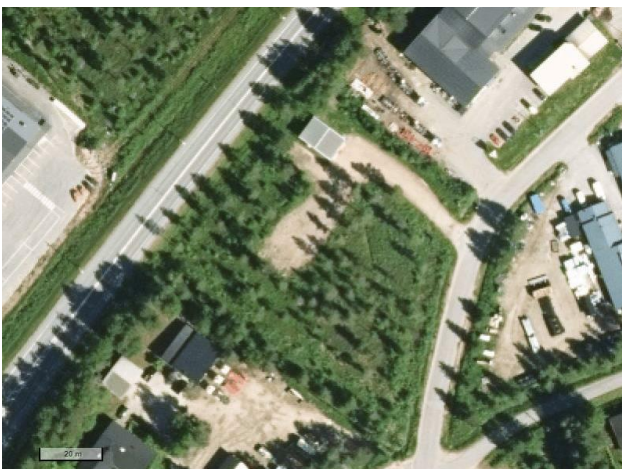
Pohjakartta on alueidenkäyttölain 54a § (11.4.2014/323) mukainen.

4.8 Asemakaavan perusselvitykset

Luontoselvitys

Asemakaavatyön yhteydessä asemakaavamuutoksessa tarkasteltavalle alueelle on laadittu luontoselvitys: Luontoselvitys, Pudasjärvi Kurenalan pohjoisen osan asemakaavamuutos 3.10.2023. Selvityksen on tehnyt FM biologi Aija Degerman Sweco Finland Oy:n Oulun toimistolta. Selvitys on asemakaavan liitteenä.

Luontoselvitys kohdistuu kahdelle suunnittelualueella sijaitsevalle viheralueelle. Toinen niistä sijaitsee Kuusamontien ja Varastotien välissä teollisuusalueen lounaispäässä, toinen Suojalinnantien asutuksen ja Postimiehentien välissä.



Luontoselvityksessä tarkasteltavat selvitysalueet.

Luontoselvityksen mukaan selvitysalueiden ja laajemmin Varastotien varren teollisuusalueen metsäluonto on talousmetsänä hoidettua harvennettua männikköä, jossa ei ole erityisiä luontoarvoja tai huomioitavaa

kasvilajistoa. Luontoselvityksessä ei anneta suosituksia luontoarvojen huomioimiseksi. Teollisuusalueen tienvarsien reunametsät antavat näkösuojaa (myös melu, pöly, valo) teollisuusalueelta Suojalinnantien sekä Postimiehentien itäpuolen asutuksen suuntaan. Kuusamontien varressa reunametsät rajaavat näkymiä Kuusamontieltä teollisuusalueelle. Puustoa on näiden syiden vuoksi hyvä alueella säilyttää.

5. Asemakaavan suunnittelun vaiheet

5.1 Asemakaavan suunnittelun tarve

Asemakaavan tarkoituksena on mahdollistaa uusien liittymäjärjestelyjen toteuttaminen Kuusamontielle (valtatiele 20) sekä uusien tiesuunnitelmien toteuttaminen suunnittelualueelle. Asemakaava mahdollistaa Urheilutien liittymän siirtäminen valtatiellä nykyisestä sijainnista Kuusamoon päin sekä nykyisen Urheilutien välillä Valtatie-Varastotien liittymä ja Suojalinnantien itäosan muuttamisen kevyenliikenteen väyläksi.

Asemakaava pohjautuu seuraaviin suunnitelmiin:

- Valtatien 20 liikenteellisten olojen parantaminen Pudasjärven taajamassa, 2011
- Suojalinnan alueen katujen viitesuunnitelma, 2024

5.2 Suunnittelun vaiheet

- Kaupunginhallituksen päätös asemakaavatyön käynnistämisestä 22.2.2022 § 73
- Asemakaavamuutos on kuulutettu vireille 2.6.2023
- OA-suunnitelma nähtävillä 6.6. – 10.7. 2023 osallisten lausuntoja ja mielipiteitä varten.

5.3 Osallistuminen ja yhteistyö

5.3.1 Osalliset

Kaavan osallisia ovat kaava-alueen ja sen vaikutusalueen maanomistajat ja kaikki ne, joiden asumiseen, työntekoon tai muihin oloihin kaava saattaa huomattavasti vaikuttaa. Lisäksi osallisia ovat viranomaiset ja yhteisöt, joiden toimialaa suunnittelussa käsitellään. Osallisille varataan mahdollisuus osallistua kaavan ja kaavamuutoksen valmisteluun, arvioida kaavan ja kaavamuutoksen vaikutusta sekä esittää mielipiteensä asiasta.

Kaavaprosessin aikana järjestetään AKL:n mukaiset julkiset nähtäville asettamiset, jolloin kaupungin asukkailla ja muilla osallisilla on mahdollisuus tutustua kaava-aineistoon ja jättää siitä mielipiteitä ja muistutuksia.

Pudasjärven kaupunki tiedottaa kaavatyön vireille tulosta, osallistumis- ja arviointisuunnitelman sekä kaavaluonnoksen ja kaavaehdotuksen nähtäville asettamisista kaupungin ilmoitustaululla, paikallisessa päälehdessä sekä internetissä.

Virallisissa kuulemisvaiheissa kaava-aineistot ovat julkisesti nähtävillä Pudasjärven kaupunginkirjastossa: Hyvän olon keskus Pirtti, Varsitie 1, 93100 Pudasjärvi sekä internetissä www.pudasjarvi.fi.

Tässä kaavahankkeessa keskeisiä osallisia ovat:

- Kaava-alueen maanomistajat, yritykset ja toimijat
- Lähialueen maanomistajat, asukkaat ja yritykset
- Kunnan toimielimet ja viranhaltijat, joiden toimialaa asia koskee
- Pohjois-Pohjanmaan liitto
- Pohjois-Suomen elinvoimakeskus
- Lupa- ja valvontavirasto
- Oulun museo- ja tiedekeskus
- Pohjois-Pohjanmaan pelastuslaitos
- Pudasjärven vesiosuuskunta
- Pudasjärven Lämpö Oy
- Caruna Oy
- Kairan kuitu Oy

5.3.2 Viranomaisyhteistyö

Keskeisiä viranomaisia on tiedotettu kaavan vireille tulosta.

Aloitusvaiheessa on järjestetty työneuvottelu ELY-keskuksen liikenteen kanssa 15.8.2023. Neuvottelussa on keskusteltu uusista liikennejärjestelyistä laaditun katujen viitesuunnitelman pohjalta. Neuvottelun pohjalta on laadittu valtatie 20 osalta viitesuunnitelmatasoinen tarkastelu ja tutkittu hulevesien hallintaa. Viitesuunnitelmia on käytetty kommentoitavana ELY-keskustelussa suunnitteluprosessin aikana.

Viranomaisilta pyydetään lausunnot sekä asemakaavan muutoksen luonnos- että ehdotusvaiheessa.

5.3.3 OA-suunnitelman nähtävillä olo

OA-suunnitelma oli nähtävillä 6.6.2023 - 10.7.2023. Nähtävilläolon aikana OA-suunnitelmasta jätettiin viisi lausuntoa, jotka vastineineen ovat kaavaselostuksen liitteenä.

5.3.4 Luonnosvaiheen kuuleminen

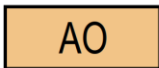
Asemakaavaluonnos on ollut nähtävillä valmisteluvaiheen kuulemista varten (AKL 62 § ja MRA 30 §) pv.kk.-pv.kk.vvvv.

5.3.5 Ehdotusvaiheen kuuleminen

Asemakaavaehdotus on ollut julkisesti nähtävillä (AKL 65 § ja MRA 27 §) pv.kk.-pv.kk.vvvv.

6. Asemakaavan kuvaus

6.1 Asemakaavaratkaisu



Erillispientalojen korttelialue.

Asemakaavassa korttelin 70 tontti 4 laajennetaan pohjoiseen ja sille lisätään kaavaan ajoyhteysmerkintä Varastotieltä.



Teollisuus- ja varastorakennusten korttelialue.



Teollisuusrakennusten korttelialue, jolla ympäristö asettaa toiminnan laadulle erityisiä vaatimuksia.

Asemakaavassa Varastotiehen rajoittuvat korttelialueet osoitetaan teollisuus- ja varastorakennusten korttelialueina. Korttelialueilla käyttötarkoitukset ja tehokkuusluvut ovat samat kuin entuudestaan voimassa olevassa asemakaavassa.



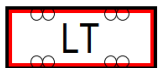
Lähivirkistysalue.



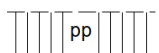
Urheilu- ja virkistyspalvelujen alue.

Urheilualueella urheilukentän koillispuolella sijaitsevat viheralueet osoitetaan asemakaavassa urheilu- ja virkistyspalvelujen alueena sekä lähivirkistysalueena.

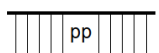
Katujen ja asuinalueiden väliin rajautuvat viheralueet osoitetaan lähivirkistysalueina.



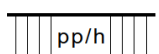
Yleisen tien alue.



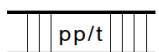
Ohjeellinen jalankululle ja polkupyöräilylle varattu alueen osa.



Jalankululle ja polkupyöräilylle varattu tie.



Jalankululle ja polkupyöräilylle varattu katu, jolla huoltoajo on sallittu.



Jalankululle ja polkupyöräilylle varattu katu, jolla tontille ajo on sallittu.

Kuusamontie osoitetaan asemakaavassa yleisen tien alueena.

Suunnittelualueen sisäiset tiet osoitetaan katuina.

Jalankululle ja polkupyöräilylle osoitetut reitit osoitetaan viheralueille ohjeellisilla merkinnöillä.

Suojalinnantien itäosa, joka muutetaan kadusta kevyenliikenteenväyläksi, osoitetaan asemakaavassa jalankululle ja polkupyöräilylle varattuna katuna, jolla huoltoajo ja kadun varren tonteille ajo on sallittu.

6.2 Kaavan vaikutukset

Alueidenkäyttölain mukaan kaavaa laadittaessa on selvitettävä suunnitelman toteuttamisen ympäristövaikutukset (AKL 9 § ja MRA 1 §). Vaikutuksen arvioinnin tarkoituksena on selvittää tarpeellisessa määrin kaavan

toteuttamisen aiheuttamat vaikutukset ennakolta. Kaavan vaikutuksia selvitetessä otetaan huomioon kaavan tehtävä ja tarkoitus.

Suunnittelutyön edetessä arvioidaan asemakaavan muutoksen ja laajennuksen vaikutukset kohdealueella sekä sen lähiympäristössä maankäyttö- ja rakennusasetuksen 1 §:n mukaisesti. Vaikutuksia arvioidaan koko kaavaprosessin ajan, painopisteen ollessa kaavan aloitus- ja valmisteluvaiheessa. Vaikutusten arviointi kirjataan kaavaselostukseen. Vaikutuksia arvioitaessa otetaan huomioon kaavan tehtävä ja tarkoitus.

Tässä kaavatyössä vaikutuksia arvioidaan erityisesti ainakin ihmisten elinoloihin ja ympäristöön, kaupunkikuvaan, rakennettuun ympäristöön ja maisemaan sekä liikenteeseen.

6.2.1 Vaikutukset yhdyskuntarakenteeseen ja kaupunkirakenteeseen

Asemakaavassa osoitetaan uusia liikennejärjestelyjä entuudestaan rakennetulle alueelle, joka sijaitsee Pudasjärven keskustaajaman Kurenalan välittömässä läheisyydessä. Asemakaavan toteutuminen selkeyttää liikennejärjestelyjä alueella ja vahvistaa yhdyskuntarakennetta eriyttämällä Varastotien teollisuusalueen liikenteen asuinalueen liikenteestä.

6.2.2 Vaikutukset kaupunkikuvaan, rakennettuun ympäristöön ja maisemaan

Urheilukenttää ympäröivillä viheralueilla asemakaavan toteutuminen kohentaa ympäristön laatua. Urheilukentän koillispuolelle muodostuu yhtenäinen viheralue, jolle jalankulun ja pyöräilyn reitit keskittyvät.

6.2.3 Vaikutukset luontoon

Asemakaavamuutoksen toteutumisen myötä valtatie ja Varastotien väliin jääviltä viheralueilta poistetaan puustoa mm. hulevesirakenteiden tieltä. Pääosa kaavamuutoksesta ja -laajennuksesta kohdistuu rakennettuun ympäristöön, eikä sillä ole merkittäviä luontovaikutuksia.

6.2.4 Vaikutukset liikenteeseen

Asemakaava selkeyttää alueen liikennejärjestelyjä ja lisää liikenneturvallisuutta. Liikennejärjestelyt on suunniteltu siten, että teollisuusalueelle kulkeva raskas liikenne ei enää jatkossa kulje asuinalueiden katuverkon kautta. Asemakaava parantaa kevyenliikenteen yhteyksiä mm. urheilualueelle ja asuinalueille.

6.3 Tavoitteiden toteutuminen

Asemakaava toteuttaa sille asetettuja tavoitteita: asemakaavan muutoksella mahdollistetaan uusien liikennejärjestelyjen toteuttaminen suunnittelualueelle laadittujen liikenneverkon suunnitelmien mukaisesti.

7. Asemakaavan toteutus

7.1 Toteutusta ohjaavat ja havainnollistavat suunnitelmat

Asemakaavan toteutusta ohjaa alueesta laadittu kaavakartta ja siihen liittyvät asemakaavamääräykset.

7.2 Toteuttaminen ja ajoitus

Asemakaavan toteuttaminen voidaan aloittaa kaavan saatua lainvoiman.

7.3 Toteutuksen seuranta

Kaupungin rakennusvalvonta valvoo kaavan toteutusta.



Juho Bucht, Kaavoitusarkkitehti
Sweco Finland Oy
Oulu